

Oratio Cole Montani ad Lucenses.

Magnum gaudium adnuncio vobis viri Lucenses Romanus pontifex et Sicilie Rex amicitiam et societatem vestram petiit miserunt Judas machabeus cum populi Romani amicitiam et societatem per legatos petiisset leto senatu et populo receptus est. Quanto vos Romanis estis inferiore quanto Sicilie Rex et summus pontifex vel dignitate vel potentia vel opum et imperij magnitudine machabeo superiores. quanto hij vobis quam ille Romanis viciniore. Tanto vos convenit duorum mundi luminum societatem avidius complecti. Semper apud omnes nationes ampla fuit Regum et pontificum auctoritas et reverentia. Romani ex amicitia et societate Machabei preter labores et impensas nihil sperantes. sue tamen rei publice decoris existimaverunt si cum probis et religioso viro quamquam imperij viribus exiguo societatem coirent. vos cum duobus Italie atque a deo mundi principibus quorum favore beatitudinem consequi vobis licet societatem inire dubitabitis. Sed heret forsitan aliquis vestrum quod a societate cum florentinis quondam inita discedi non putat oportere. vana est hec cogitatio viris Lucensibus. Timor et necessitas non voluntas nec benivolentia societatem illam conciliauit. Inter florentinos enim spoliatores et Lucensibus ab eis spoliatos mutilatosque suis ornamentis et precipuis membris non alia potest benivolentia quam que inter lupos et agnos solet intercedere in hanc sententiam plura non reor dici oportere ne frustra probare nitamur quod vos ultro profiteamini necesse est. et quod nemo ignorat qui de illorum temporum rationibus aliquid intelligit. Jam nunc abiit causa societatis timor. Cur non recedat. societas timoris effectus. nihil violentum durable. minime autem violenta foedera que maxime omnium libero consensu conciliari oportet. Spurius posthumus et C. veturius duces exercitus Romani ad furcas caudinas a samnitibus fraude circumveniunt pacem cum hostibus pepigere id foedus quoniam ab iniunctis per necessitatem non libero arbitrio fa-

etiam constabat senatus damnabit. Senatus autem iudicium sequentium preliorum fortuna probauit Samnitibus crebro fugatis cessisque ac demum in seruitutem redactis. Antiquum est et vulgare prouerbum coactos per vim homines omni iure solutos et foedera non stare que sint facta metu sapientum voce predicatur. At enim fugamus societatem cum Florentinis ab initio optima ratione conciliatam fuisse. Quid est aliud societatis foedus nisi certa colligationis forma. qua omnes conneri equaliter tenentur. ea videlicet ratione. ut quicumque societatis iura fregerit impune ac sine perfidie culpa ab alijs fractam sibi fidem sentiat. Non obscurum est prouerbum. Fidem frangenti non seruandam esse fidem. Et qui perfido fidem prestat non fidelis in alium sed proditor in seipsum iudicatur. Multi veteres gentilium. Iudeorum Christi-anorum eos qui fidem violassent nullius rei aut facti compensatione seruandos existimarunt. Sic Tullius Romanorum Rex Metium suffectum Albanorum dictatorem qui ille fidem non plane seruauit quique socium et amicum quadrigis diripuit. Sic Petrus Apostolus Ananiam cum uxore illius Saphira qui agri sui precium donantes non totum plena fide ad Apostolorum pedes retulerant verbis castigant occidit. Sic David Rex trucidauit Amalachitam. Quid plura. Deus omnipotens populo suo prodola colenti promissa non seruauit. Si Florentinorum tyranni hoc est domus Mediceorum ab initio societatis montem Charoli et Motronem ex pacto reddiderunt vobis. Si sepe alias et nuper in bello Genuensium fideles nobis extiterunt. Si vos fraude sua in bellum periculosissimum falsa auxiliorum suorum spe coactos non prodiderunt. reddite vicem bonis socijs. et parem fidei gratiam referte sin vos omni fraudum genere circumuentos in extremas calamitates impellere temptarunt impulsissentque in vobis auctoritate sua Rex ac pontifex subuenissent. Que vestra est bonitas. ne dicam stultia proditoribus fidei seruande titulo perfidie fomites ministrare. Inimicos vestros subleuare. Amicos deserere. quid est aliud quam vestram libertatem. vestras opes. ve-

2
stras viros et liberos prodere. Equidem miror viri Lucenses quemquam esse tam rudem qui in priuatis duarum Civitatum foederibus earum alteri etiam post multas alterius in se frandes tenendam iudicet fidem. de communi christianorum fide nullam curam habeat. An vos obliti estis quid agat in terris Pontifex Romanus. Dominus est omnium Christianorum. Nullum foedus. Nulla lex nec publica nec priuata contra Romani Pontificis auctoritatem sanciri potest. Vult Christi vicarius leges ac foedera valere valent. vult abolere cadunt. iuste aut iniuste sancit et abolet. nihil ad nos ipse viderit. Nos quaecumque preceperit nisi paremus profani sumus et anatheme. quicquid defendere possum. nihil esse iniustum quod velit pontifex. deus est terrenus. sufficit pro ratione ipsius voluntas. Temerarij dementisque est os in celum ponere. Dixit insipiens in corde suo non est deus. Corrupti sunt et abominabiles facti sunt. Caiphas in euangelio non quod sciret quid diceret sed cum esset pontifex illius anni. prophetauit. Nimis Pontifex errare non potest. sed operatur in eo spiritus sanctus. et quisne ipse quidem factorum dictorumque suorum rationem explicare valeat. nihil tamen agit nisi sanctum. est enim vicarius domini cuius iudicia abissus multa et nemo fuit consiliarius eius. Quaecumque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt. Balaam Ariolus cum ad maledicendum populo dei asina veberetur angelo in via resistente humanis verbis contra dominum suum asina disputa uit. videlicet demonstrare dominus voluit facilius vniuersae nature ordinem confundi posse quam pontifex. qui per figuram sub ariolorum persona significantur vel cupientes quicquid contra dei voluntatem aut agere possint aut loqui Quorsum licet aliquis dicet quorsum ut perspicias quanto in errore volutemini. Laurentius medicus ne dicam an plagiarius pontificali Apostolicaque censura. immo vera Celesti fulmine ictus est diabolis attributus. furis concessus cum omnibus siue Florentinis siue alienigenis quicumque illius impio furori quolibet modo affuerint. quique pro viribus suis nepharii Christi hostem non oppugnarint. Si

Laurentio fraterna caritate et artissimo sanguinis vinculo essetis omnes coniuncti. tamen diuini iudicii fulmina vitantes caritatem in odium conuertere et Christi inimico inimicicias et publice et priuatim indicere atque exercere deberetis. propter huiusmodi consultationes Ihesus dixit. Non veni in terram mittere pacem sed gladium. propter me surget homo contra patrem suum et filia contra matrem suam et nurus contra socrum suam et inimici hominis proximi eius. Qui diligit patrem suum aut matrem suam plus quam deum non est deo dignus. et vos pontificis mandatis hoc est nutibus diuinis nequandissimi Tyranni gratiam preferetis. Multi religionum spretores ab impiorum societate calamitatum suarum exemplis sanos homines deterrent. Claudius pulcher et Caius flaminus ille primo hic secundo Romanorum aduersus Cartaginem bello ob contemptas religiones magno suo et patrie damno superati sunt. Marcum crassum contra Romanorum religiones bellum partis inferentem a tribuno plebis furijs deuotum primo certamine cum toto exercitu victum amisso pirus filio periisse. non aliam ob causam quam quod religiones spreuerat proximi inter Romanos et parthos certaminis fortuna probauit. cum Caius Cassius eiusdem crassi questor paucis ac trepidantibus reliquis de fugiente exercitu collectis parthos toto exercitu fuso cetero duce et filio eius feroces superauit. maioremque quam Crassus acceperat plagam parthis reddidit non enim opibus et virtute sua Crassum parthi vicerant. nam ita crassum multo facilius vicissent. sed Crassum sprete religiones et deuotio tribunicia libidini hostium permiserunt. Cassio virtus Romana nullo numine contrario victoriam peperit. si contra religionem quamuis falsam arma gerentes victoriam hosti ceteris rebus inferiori tamen reliquerunt. cur vos Laurentio sancte vniceque religionis hosti nefario anatheme excommunicato pontificali execratione deuoto occisum ab se ciuium sacerdotum pontificum umbris assidue infestato nulla belli ope rei aut pontifici conferendo. ridicula fidei ostentatione cum periculo nostre libertatis et omnium bonorum

vestrorum adhereatis. primus iudeorum rex Saul aut propheta Samuele vinctus quod diu diuine voluntati et prophete consilij obtemperauit ubique victor hostium. postea quod contumaci spiritu diuinam iram prouocauit regali vinctio per eundem prophetam ad Dauidem clam translata. quod in hostes diuine legis dimicaret Saul telis eorum confossus super gladium suum irruens miserabiliter de vita migravit. cumque illo filij tres et alij multi hoc solo nocentes quod saulem non deseruerunt neglecte religionis penas acerba morte luerunt. vos Laurentio non regi sed tyranno non vnus perperam facti contumacia sed perpetuis per totam vitam visuris prodicionibus cedibus rapinis omnium scelerum et impietatis genere diuinam iram merito. non clam per vnum quemuis christi seruum sed palam per Romanum pontificem christi vicarium in orbis terrarum conspectu non regali vinctio quare nunquam attigit nunquam cum omni sua temeritate sperare ausus est sed omni humanitatis visu et consuetudine depulso non contra diuine legis hostes sed contra vicarium christi contra celum arma ferenti nos inquam tanto monstro societatem quam nunquam iniustis seruare pergentes breui et illi et amicis illius debitas ferre calamitates expectatis. at qui vetusta sunt exempla hec et a nostris temporibus longe remota. quid pisanos vicinos vestros etate patrum nostrorum quid nostra Sigismundum malitiam eximium inter Italicos principes cum multis eius fautoribus nisi diuina ira et pontificalis deuotio ad exitum miserabilem perduxit. Vera sunt ista viri Lucenses. et que animus quod turuis sopitum excitare queant. illa multo veriora que restant res cum florentinis societatem iunxistis cum libera adhuc esset illa ciuitas cum pacti Aerones Acciarioli Soderini suis sententijs et auctoritate sua florentinorum rei publice gubernarent. nunc ille familie sceleribus Laurentij partim cedibus delete partim in exilium deturbare ex iure federis antiqui auxilium vestrum implorent. Quid est a ratione remotius quam eos cum quibus societatem sanxeris eiusdem societatis causa ad excidium prosequi et tyranno contra illum

3.
p. 2. leon x. pap.

salutem libertatemq; inani fidelitatis titulo fauere. nihil est in rerum natura magis contrarium q̄ libertas tyranno et vos tyranno fidem seruare pergetis q̄ cum libera ciuitate pepigistis. Romani quorum exempla preter eorum sapientiam libenter vsurpo legionem suam que Regium sociam ciuitatem per tyrannidez occupauerat armis victam securi percusserunt. non enim locorum sed personarum rationem in societatibus considerabant. si Thurce aut Mauri Florentiam occuparent non propter possessionem loci teneretis illorum societatem non arbitror quia socios vestros bonos ciues Florentine libertatis Amatores elecissent aut occidissent quid igitur. non est Laurentius eiusmodi Mauris: Thurbis eo peior quo scelestius est patrie sue tyrannum fieri q̄ aliene. si posset Florentinorum res publica loqui et cum reliquos socios. Tum vos precipue ad sue libertatis conseruationem ex federe societatis vocare. certe cogeremini. aut perfidiam fateri aut rationem aliquam allegare aut sociorum libertati succurrere nunc res publica loqui non potest vocem enim suam perdidit cum hi qui pro ea loqui solebant aut nefarijs cedibus sublati sunt aut in exilium detrusi at Pontifex Romanus et Rex siculus iusticie patroni et oppressorum subleuatores pro Florentinorum postq̄ omnium etruscorum et pro vestra libertate vos moneant. et quid vobis agendum sit verbo atq; exemplo demonstrat. Quid expectatis. Quid cunctamini. An vt serui Remigio adiecti quemcunq; nauis dominum perferunt. ita vos cuiusq; tyranno parebitis vana fidei specie decepti et non vt socij nauales cum alio rectore aliam putabitis rationem seruandam. nihil mihi arrogo et vos q̄ ego sum multo doctiores: xistimo. tamen memoriam di non docendi gracia dicam. Non legistis apud Marcum Tullium in multis eius libris. non apud diuinum Platonem. non apud S. Thomam aquinatem. non apud sanctum Augustinum. non in historijs biblie. non in alijs sapientum et sanctorum libris adeo abominabiles esse tyrannos. vt quicumq; illis adhareat coram deo et hominibus scelestus et impius habeatur. et neq; solum

4.
tyrannos occidere liceat verum etiam si aliter tyrannorum vim effugere nequeamus. nosmetipsos necare oportet. si more barbaro Florentinorum malis insultare potius q̄ vestris bonis consilere vobis liber. seruate cum Florentinorum tyranno sub inani se deris vmbra conditiones quas cum libera illorum ciuitate percussistis. Sin vestre libertatis conseruatione et vestri status augmentum et odio et ceteris rebus sicuti bonos et sapientes vires decet anteponeere statuistis. Expergiscimini aliquando et aduersus communem etrusce libertatis hostem consurgite. Multi credunt imperij causa etiam ius violandum esse vos pro Imperio vestro sanctum ius hoc est Tyrannidis odium ac depulsionem Pontifice Romano et Rege Siculo duobus maximis principibus christianorum adhortantibus vtum adiuuetis cunctamini. Satis manifestum opinor viri Lucenses nullo fidei vinculo ciuitatem vestram Florentinis minime aut Laurentiane tyrannidis iugum perferentibus obligatam esse. Age modo consideremus q̄ prudenter quanq; vestra re publica in societate tyrannidis persistatis. Equidem hoc a prudentibus probatum video atq; obseruatum vt in omni consultatione et honestatis ratio dicatur et utilitatis. duabus hijs rebus omnia commoda omnes bonas hominum fortunas constare. honestas certe ab isto vestro consilio longe distat. quid enim magis inhonestum turpe infamie abhominabile quaz excommunicatos anathemas profanos complecti et sustinere. ecclesiam dei. perditionum hominum gracia ledere et a quibus plurima damna pertuleris eos in periculis iuuare amicos negligere. inimicos adesse alienos miserari se ac suos contemnere. Quid porro quam potestis ex Florentinorum societate presertim quamdiu Medicorum Tyrannide verabuntur sperare utilitatem qui quotiens per fortunam licuit vestram libertatem occupare vos inseruitutem depimere totis viribus conati sunt. qui si vnquam spiritum collegerint si rex hostium faucibus villo modo poterunt elabi non cessabunt insidias vobis tendere. Bellum indicere. exercitum ad mu//

ros agere fame ac ferro libertatem et vitas vestras petere. An vo-
bis ercidit preteriti temporis memoria cum villas vestras Flo-
rentini medicis auctoribus vastabant castella occupabant. vrbes
oppugnabant. populum vestrum ad vite desperationem fame
compellebant. dum tempus est vires eorum confringite ne simi-
lia in vos amplius vnq[ue] temptare possint. non habebitis semper
Nicolaum paruulum qui vos a Florentini hostis crudelissimi se-
uicia bis liberauit Cui miroz a vobis imagines publice locatas.
honores haberi proprie diuinos. quia libertatem vestram a Flo-
rentinorum seruitute vendicauit. Florentinis autem ipsis medi-
corum stimulante familia vestrorum malorum seminarijs fidem
vllam prestari aut vllam omnino rem credi Senes vestros audi-
ui predicantes eiusdem Nicolai paruuli consilium quod ille cum
vrbem vestram a Florentinorum obsidione liberasset maioribus
vestris dedit. Libertatem vestram eousq[ue] duraturam dum vos
omni prorsus Florentinorum consuetudine abstineretis. Cerne-
bat dux ille bellorum peritissimus vestri amantissimus Florenti-
norum artium doctissimus tantaz esse in Florentinis maximeq[ue]
in Medicis astutiam maliciam prodendi calliditatem suboran-
di pollicendi largiendi vsum. vt nullo modo vos ab illorum frau-
dibus cauti esse possietis si cum vestris hominibus liberam com-
mercij facultatem haberent. Florentini vrbem vestram nullis ma-
chinis expugnabilem ab aliquo semper amico belli auxilij in Flo-
rentinos reperturam Florentinorum medicis vigentibus iniqui-
tates et perfidias fugiendo tantum a vobis vitari. magnum de-
beret pondus illius ducis auctoritas apud nos habere. quecunq[ue]
res euenissent maius autem eo q[uod] experientis rerum illius dicta
probantur. neq[ue] enim deterruit Florentinorum tyrannum tercio
ab hinc anno vllum iusiurandum aut vlla fidei religio. quomi-
nus pacis ac societatis tempore tota italia quiescente cum nemo
quicq[ue] hostile in etruria suspicaretur per Galeatium Sfortiam
vos prodere et libertatem vestram mercari niteretur. quoquidem
tempore ego anxius veluti pro mea patria ex vrbe Bononia per

5.
immensas niues et ingentia frigera apenino superato periculum
vobis vestrum nunciaui. non erubuit haud multos post menses
vos in bellum Genuensium suis pollicitis et prodicionibus frau-
de atq[ue] astu impulsos deferere meminerat verbum aui sui Cosme
medici q[uod] ille predicare solebat a Florentinis Lucenses bello non
esse petendos ne Florentinorum viribus fractos alius occuparet
ceterum si ab alio quouis bellum Lucensibus inferretur facillime
Florentinos suo ipsius ingenio. sic enim scelera et prodiciones ap-
pellabat Luca vrbe potituros. Sercenta sunt alia testimonia de
Florentinorum maximeq[ue] de familie medicoruz in Lucenses per-
fidia que nisi vos manifeste sciretis nunq[ue] istas nocturnas diur-
nasq[ue] vigilias tanto labore vestro tantaq[ue] impensa per tot annos
vbi custodiende seruaretis quid sibi volunt nocturni per vrbem
ciuium discursus. quid murorum lustratio continua. quid porta-
rum custodes. quid alia prope infinita que ne oblesse quidem ci-
uitates castris hostium circumsepte tam diligenter omnia pera-
gunt. quid timeatis. quid suspicamini. certe preter Florentinos ne
minem. o sanctam Florentini tyranni societatem qua durante ma-
iori vobis est opus custodia quam si potentissimus hostis vrbes
vestram victorie exercitu circum sedente omnibus belli malis pre-
meret. Probantur vobis ista. v. L. Sed vno tamen adhuc nodo
vester animus distringitur scz veremini ne bello superiores Flo-
rentini victorem exercitum in vos conuertant si cum rege ac pon-
tifice contra ipsorum tyrannum belli consilia iungatis. quasi vero
Florentini non semper precipue tamen ex quo familia medicoruz
potens facta est in vos machinati sint quecunq[ue] potuerunt eniti
mini modo ne per fortunam liceat eis offendere vos. nam per vo-
luntatem vobis neq[ue] ignouerunt vnq[ue] neq[ue] ignoscent. quanq[ue]
veretoz ne iam vobis adulari videar. cum quod Rex et Pontifex
etiam sine vobis licet non tam facile. tamen quoquo modo effe-
cturi sunt. ad illud ego vos horrer veluti si absq[ue] nostra opera nul-
lo modo duo christianorum summi principes iussistima vota sua
complecturi videantur. non ea solummodo causa moti ad vos mi

serunt verum illa quoque potentiam eorum maximam clementia et bonitas non minor comitatur propter ecclesiasticam etruscanque libertatem arma sumpserunt unicuique populo iura sua redituri. vel cum magna strage piam voluntatem suam perficient tamen eo maiorem ex suis benefactis voluptatem percepturi sunt quo minore etruscorum in comodo etruscie statum composuerint ob hoc igitur vestram societatem petunt ut nullo malo vobis libertatem seruent vestram amissa restituant vobis fines vestros extendant vident enim vos florentinis coniunctos prius magna damna ex bello perpeffuros quam vilius commodi aut se percipiendi tempus adueniat. nam in bellorum feruore non discussis plane singulorum causis quod vincendi ratio suadet non quod quisque mereatur sepe considerari solet. nihil in quo aliud duo terrena christi-
anorum numina aut vobis querunt nisi ut vos sine villo bello detrimento victoriae fructum secum percipiat. tanti namque belli molem si spe vestrorum auxiliorum susceptam creditis nimium falli mini. v. l. et regis ac pontificis sapientiam non satis notam habetis. multa illi pertulerunt ne bellum in Italia viderent omnia quibus Laurentij medici tyranni cum furorem moderatum iri verisimile erat prius frustra experti immedicabile vulnus ne pars sincera traheretur ense recidere aggressi sunt cum iam plane belli euentum et Martem alias fere communem secum perspexerunt esse prius non spe lucrorum que semper contempserunt non vindicta iniuriarum non cupiditate glorie non vlla propterea causa aut ratione de pacis complexu diuelli potuerunt et quicquid animis ac viribus non modo Laurentio nuper aut mercatura ad tyrannidem indubio fortune elato. sed ne vniuersis quidem terrarum potestatibus essent inferiores. tamen non ante susceperunt bellum quam iustissimis ac necessariis sociorum et amicorum querelis prouocati sunt et cetera inuictorie spe vitati cum suis et hostium viribus examinatis quem finem res esset habitura longe tanquam et specula prospererant. qui si quid esset de victoria. dubitandum profecto suo ingenio et ea qua omnes vincunt et preteritos et presentes rerum

6.
prudencia prouidissent. dubij nunquam se in bellum in certi exitus misissent et qui olim iuniores nihil unquam nisi grauissimo consilio adorti sunt iam grandiores haud quam inconsiderate quicquam temptassent minime notari licet in rege temeritatem multo minus in pontifice cuius etas vitaque omnis professio dignitas sapientiam vndique protendunt. Primum igitur duo christianorum lumina ad bellandum traxit ut ante dixi iusticia pro sociorum et amicorum incolumitate ac pro ecclesiastica etruscorumque libertate tum sapientia qua clare docentur nulla re hostem ipsis esse comparandum. Ponite vobis ante oculos florentini tyranni vires non equis habundat. non viris. non armis. non commeatu. Non socios habet nisi infelices. ac iam fere de omni bona fortuna desperantes. non ciuilem concordiam. non pecuniam quam viri rerum bellicarum peritissimi bellorum nerues appellant. non duces quorum sepe virtus contra omnium opinionem bellorum fortunam commutauit. non denique vllam rem ad resistendum aptam. nedum ad vincendum idoneam. Et contra Rex et Pontifex tantam vim habent equorum. quantum omnes florentinorum opes ad alendum paucis diebus non sufficiunt. tantum commeatus quantum omnis Italia multis annis absumere nequeat. Tantum porro virorum ut nullus commeatus non paucos exstimes et cuiusmodi virorum nempe principum Italie quorum nobilitatem subiectarum vrbium nomina rerum gestarum famam ne audire quidem sine tremore florentinorum tyrannus valeat. Armorum vero eam copiam quod si exercitum spectes nulla in Regis et Pontificis vrbibus relicta dicas si apothecas deinde vrbium intueare nulla a militibus ablata credas. Concordia inter eos que inter patrem sapientissimum ac filium summa pietate predictum debet esse. Jam pecunie numerum multi quotidie per agros et oppida Senensium auro atque argento percusso onerati satis declarant vel potius innumerabilem esse significant. Socios omnes habent qui aliquid virium tenent preter eos quos potius vincere

partim ad meliorem sensum conuertere et volunt et possunt. Ita-
q; societatem vestram querunt quoniam non vincere sed potius
beneficijs explere atq; augere malunt si modo vos velitis. nam
iniurijs beneficia non satis commode conferuntur. Nolite vetera
quedam exempla in istam deliberationem adducere gesserunt
alii Reges cum Florentinis bellum haud magno Florentinorum
damno. Que nam hec est similitudo viri Lucenses. Aum simul
cum regibus etiam summi pontifices bellabant. in Florentinos
minime quid q; illis bellis Florentini erant inanes. nunc diui-
sum in se regnum tenent quod cito desoletur oportet. tunc per or-
bem terrarum longe lateq; mercatores eorum collectam pecuni-
am patrie subsidio ministrabant. nunc mensis illorum Neapoli
et Rome euersus per omnes gentes fidem perdidierunt. tunc ob
iustam vel saltem ob simulatam cum iusticia administrationem
magna apud socios et subditos fide colebantur. nunc propter cru-
delem atq; auaram tyrannidam omnes rerum nouarum cupi-
dos reddiderunt. nemo Regum cum Florentinis bellauit. Senen-
sibus amicis. Et ecclesia Romana quondam rebelles fauore Se-
nensium tributum pendere coegit. Et postea Iohannes Galea-
tius Vicecomes primus Mediolanensium Dux. Senensium ini-
urijs et locorum oportunitate adiutus a nō ad hinc circiter octu-
agesimo eo difficultatunt compulit Florentinos vt castris circuz
Vrbem positis obsessi desperantes. Cetera missis etiam legatis
qui deditionem facerent solam illius ducis mortem intuerentur
ac ve nemo maturarent. quia nullus aut filijs aut heredibus ti-
mor ingruerat. Regem nostrum et melior causa et maior sapien-
tia. aut venenis ceterisq; malis tuetur. Tum robusta et nume-
rosa filiorum iamq; etiam nepotum soboles protegit. hostibusq;
non tam de morte Regis sperandum q; pro salute ornandū. ne fi-
lij etate et natura vehementioris ac noua ingentiq; iniuria com-
moti contra Florentinos seuius irruant. Sed iam reuertamur
ad belli rationem. Idem Senenses ad comprimendam Florenti-
norum superbiam nati quibus annitentibus semper victi sunt.

Florentini bellum diu flagitatum grauer constanterq; gerunt
pro Florentinis periclitabatur aliorum Regum bellis Plumbini.
dominis idem sub nostro Rege filij locum tener. Venueses no-
stri Regis et Pontificis beneficio de acerbissima Cichi seruitute
liberati totis animis fauent. alios Reges nedum odio sed arma-
tis quoq; classibus insectabantur. Romana ecclesia alios Reges
Florentinorum hostes aut aperto bello verauit. aut quietam impro-
bavit. cum nostro Rege iisdem castris pugnat. Immo vero Re-
gem ecclesia veluti pium ac fidelem obsequentemq; filium ad bel-
lum exiuit gerendum pro libertate ecclesiastica ad impiam sacer-
dotum ac pontificum cedem vlciscendam. ad etruriam protegen-
dam. ad coercendam vnus tyranni rabiem quo dominante nun-
quā quietam fuit. sed nec illo incolumiumq; erit ecclesia. quid vo-
bis ego Romanaz nobilitatem pro sua ecclesia bellantem vltimos
columnas comites fabellos referam. quid vmbrozum decus tifer-
nates iustinos. quid perusinum robur. quid camerium principē
quid martis alumnū pinum ordolafium fori liuij dominum.
quid vero federicum vbinatum ducem totius pontificalis et re-
gie militie principem etatis nostre Fabium qui nunquam victus
est. nunquam dubia victoria hostem reliquit. semper vicit.
omni bellica et ciuili laude omnem antiquitatem aut equauit aut
superauit. de quo silere fuerit satius q; pauca loqui. qui solus eti-
a. n. inermis virtute sua de Florentinis victoriam reportare va-
let. Deficio sub pondere viri Lucenses. et Alfonso regis primo-
genitum patris ac pontificia vicarium. magno preter antedictos
exercitu summa virtute summa industria bellum administrantē
quibus verbis digne commemorem non reperio. Jam ex Etru-
ria in Ligures flectamus animum. fere in portis vestris alius est
Regis Pontificisq; exercitus quem vos exercitum tota animi et
oculorum acie lustrare debetis viri Lucenses. Hinc sunt nobi-
lissime potentissimeq; Domus. Flisice Principes popularesq;.
Hinc Julius Aquanius. Vsinus prudentia et rebus gestis clarus.
Hinc virtutum princeps semper infictus. semper interritus semp

8.
fidelis. parua manu res maximas perficere solitus. Robertus se/
uerinas pristinis victorijs conspicuus recenti vero etiam admi/
randus. Militant hij omnes integra fide contra Florentinorum
tyrannum. quorum minima pars horribilior est illi q̃ olim fuit
auo eius Cosme et Florentinis omnibus Alfonso Rex filio suo
Regi nostro. neq; ducum militie virtute et numero. neq; filiorum
copia. neq; etatis integritate. neq; pecunie vi. neq; amiciciarum
fide ac multitudine conferendus. Et tamen idem Rex Alfonso
nollo Italorum fauore eludentibus Senensibus eriguis copi/
is maxima damna Florentinis intulit captis illorum oppidis que
nunq̃ omnia receperunt. Cum liceret Gallici belli temporibus
occupato malis intestinis Rege Igiliu et Castilionum veluti
in magno corpore vngium excrementa Rege vir sentiente ac pe/
ne inscio recuperare. Sed Cosma Medicis nepote suo multa pru/
dentior ac sagacior. quia suum et Florentinorum statum videbat
amica ecclesia Romana et Siculorum Rege fore sempiternum eis/
dem inimicis cito perituris. neglecta veteri Gallorum cum Flo/
rentinis amicicia concessione Castilioni et Igilij addito insuper
quantum potuit fauore Regis et ecclesie amicitiam sibi et patrie
comparauit. quam nepos eius si conseruare voluisset facile autez
poterat nisi se totum furori permisisset hodie quietus pulcherri/
mum locum in patria felici teneret. in qua turbulentissima per/
stulticiam suam cum vite periculo fluctuat In tanta nanq; mo/
rum et voluntatum dissimilitudine perpetuo durare amicicia nō
potuit Rex ac Pontifex omnium Christianorum quietem foue //
bant toto animo in Thurcas conuersi. At improbos iste libere
semper ante se patrie Tyrannus aut amico suo Regis pupillo
Plumbinum furari temptabat. aut Senenses Regis et Pontifi/
cis amicos per Carolum montonem bello petebat. autem vos si/
ducia societatis incautos aut simillimo sui emere studebat. aut
Lisernum ab ecclesie iure deducere conabatur. aut in oppidum
montonem ab ecclesia obsessum contra pontificis sanctitatez sub/
sidia mittebat. Aut cisternam oppidum ecclesie nocturno tempo

re scalis occupare nitebatur. Aut perusinos contra ipsorum et ec/
clesie quietem ad civilem sanguinem ita eracuebat q̃ nonnullis
iam obruncatis viri seditiones tollere pontifex valuit Aut man/
fredos fratres ad emulationem principatus contra primogenitū
fauentie dominum erigebat. Interea summos Italie principes
aut ore nefando lacefcere aut Venenis appetere non disinebat.
His omnibus et alijs plerisq; quorum magnam partem pre pudo
re magnam pre indignatione taceo. Rege ac Pontifice in se ac/
censis diuinam quoq; iram concitauit propter quam perire illi
neccesse est perditam causam fouenti etiam si vinceret opibus qui/
bus longe superatur. Vos igitur viri Lucenses Regis ac Ponti/
ficis auctoritatem potentiam sapientiam fortunam considerate.
Laurentij debilitatem leuitatem imprudentiam stulticiam cala/
mitates cognoscite q̃ iuste arma vtrinq; sint capta examine.
Tum in vestram consultationem non vtrum hanc an illam cau/
sam foueatis adducite. Verum vtrum cum hoste publico ecclesie
Romane etrusce libertatis Italice quietis ruere. An cum pontifi/
ce et Rege triumphare malitis eligere.

¶ finis.

